

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

RO – 550024 Sibiu, Bulevardul Victoriei, 40

Tel. director: 0269 206856; centrală: 0269 212604; fax: 0269 216605
e-mail: secretariat@icsusib.ro; www.icsusib.ro; CIF: 4241214

PROGRAMUL

SESIUNII ANUALE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

Științele socio-umane la începutul mileniului III

Ediția a XV-a

9 decembrie 2022
Sibiu

DESCHIDERA LUCRĂRILOR SESIUNII

Vineri, 9 decembrie 2022

Orele 09⁰⁰–9⁵⁰

Biblioteca ICSU Sibiu

Moderator: Dan Dumitru Iacob

Cuvânt de deschidere:

Prof. univ. dr. Rudolf Gräf, directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Prezentarea periodicelor ICSU Sibiu:

- *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu*, tomul XXIX/2022, 212 p. (Anda-Lucia Spânu)
- *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, tomul 65/2022, 156 p. (Zeno Karl Pinter)
- *Historia Urbana*, tomul XXX/2022, 340 p. (Dan Dumitru Iacob)
- *Studii și comunicări de etnologie*, tomul XXXVI/2022, 256 p. (Ilie Moise)

Prezentarea volumelor publicate în 2022 de cercetătorii ICSU Sibiu:

- *Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu (1956–2021): 65 de ani de provocări istoriografice și culturale*, coord.: Rudolf Gräf, Andreea Buzaș (Cluj-Napoca: Centrul de Studii Transilvane, 2022), 300 p. (Rudolf Gräf)
- Liviu Cîmpeanu, *Cruciadă împotriva lui Ștefan cel Mare. Codrii Cosminului 1497* (București: Editura Humanitas, 2022), 336 p. (Julia Derzsi)
- Julia Derzsi, *Delict și pedeapsă. Justiție penală în orașele săsești din Transilvania în secolul al XVI-lea* (Cluj-Napoca: Editura Egyetemi Műhely, Societatea Bolyai, 2022), 348 p. (Teze de doctorat, 36) (Julia Derzsi)
- *Monarhia Habsburgică (1848–1918)*. Vol. IV, *Problema confesională*, ediție în limba română coordonată și îngrijită de **Rudolf Gräf**, traducere de Mircea-Gheorghe Abrudan, Ioana Florea și Loránd Mádly (Cluj-Napoca: Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Iași: Polirom, 2022), 507 p. (Rudolf Gräf)
- *250 Jahre Eisenhüttenindustrie in Reschitza. Studien zur Industriegeschichte des Banater Berglands*, vol. 1-2, herausgegeben von **Rudolf Gräf** und Josef Wolf (Cluj-Napoca: Rumänische Akademie. Zentrum für Siebenbürgische Studien, 2021–2022), 449 [465], 380 [400] p., il., graf., h., facs., tab. (Vasile Ciobanu)
- Ion Solcanu (coord.), *Enciclopedie. Centenarul Războiului de Întregire și al Marii Uniri (2014–2020). Bibliografie, manifestări științifice, monumente și însemne comemorative*. Autori: Bogdan Adrian Ceobanu, **Vasile Ciobanu**, Valentin Ciorbea, Mihai Drecin, Ion Giurcă, Corneliu Pădurean, Anatol Petrencu, Ion I. Solcanu (București: Editura Univers Enciclopedic Gold, Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, 2022), 1661 p., il. (Vasile Ciobanu)

COMUNICĂRI PE SECȚIUNI

SECȚIUNEA I ARHEOLOGIE ȘI ISTORIE MEDIE

Orele 10⁰⁰–15⁰⁰

Birou Direcțiune

Moderatori: Maria Crîngaci Țiplic, Zeno-Karl Pinter

- Conf. univ. dr. Marius Ciută (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Noi descoperiri aparținând neoliticului timpuriu de la Limba-Oarda de Jos (jud. Alba)*
- Dr. habil. Beatrice Ciută, CS I (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia), *Considerații privind dieta vegetală a comunităților antice din arealul orașului Apulum (jud. Alba)*
- Conf. univ. dr. habil. Aurel Dragotă (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Enclava bulgară sau grupul Blandiana A din nordul Dunării în secolele IX-X*
- Acad. Paul Niedermaier (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Confruntarea pentru Mureș în jurul anului 1000*
- Prof. univ. dr. habil. Ioan Marian Țiplic (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Orăștie Dealul Pemilor X2: o analiză topografică a necropolei*
- Prof. univ. dr. Zeno-Karl Pinter (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Biserica Mănăstirii Franciscane din Orăștie în lumina cercetărilor arheologice.*
- Dr. Maria Crîngaci Țiplic, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Dincolo de biserica parohială: despre capetele dispărute ale bisericii medievale din Cîsnădie*
- Dr. Adrian Șovrea (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Cercetări arheologice la biserica fortificată din Valea Viilor, jud. Sibiu*
- Dr. George Tomegea (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Cercetări arheologice în centrul orașului Dumbrăveni, județul Sibiu*
- Asist. univ. dr. András Bándi (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Indulgențele bisericilor săsești (sec. XIII–XV)*
- Dr. Alexandru-Florin Cioltei (Institutul de Cercetare a Patrimoniului și Istoriei Socio-Umane, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Arheologie intra muros și extra muros. Cercetările arheologice din municipiul Sibiu din perioada 2020-2022*
- Dr. Claudiu Purdea (Centrul de Cercetare DATIA, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia) *Tezaure pierdute? Valorificarea istorică a informațiilor judiciare privind braconajul arheologic din Munții Orăștiei*
- Drd. Oana Alina Dichel (Universitatea Babeș-Bolyai), *Arheologia publică: relația dintre arheolog, descoperire arheologică și jurnalism*

SECȚIUNEA A II-A
ISTORIE PREMODERNĂ ȘI MODERNĂ
Orele 10⁰⁰–14⁰⁰

Birou Istoria orașelor
Moderatori: Julia Derzsi, Dan Dumitru Iacob

- Dr. Julia Derzsi, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Administrația Brașovului la începutul secolului al XVII-lea: izvoarele unei arhontologii urbane*
- Dr. Dan Dumitru Iacob, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Orașul Roman și satele din jur într-un plan militar inedit din 1770*
- Dr. Mihai Sofronie (Sibiu), *Din nou despre denumirea și constituirea Asociațiunii Transilvane pentru Literatura și Cultura Poporului Român*
- Prof. dr. Ioan Popa (Colegiul Național „Samuel von Brukenthal” Sibiu), *Comportament onomastic și schimbare socială în comuna Șalcău, comitatul / județul Târnava Mare, Ungaria / România, 1876–1925*
- Dr. Alexandru Nicolaescu, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Tematica informațiilor despre sași în paginile publicațiilor culturale românești din Transilvania (finalul secolului al XIX-lea)*
- Drd. Alin Burlec (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Elita culturală din România și clasa muncitoare. Studiu de caz: Panait Istrati și muncitorii din portul Brăila în primul deceniu al secolului XX*

SECȚIUNEA A III-A
ISTORIE CONTEMPORANĂ
Orele 10⁰⁰–14⁰⁰

Birou Istorie contemporană
Moderatori: Manuela Marin, Vasile Ciobanu

- Drd. Iustina Drăgan (Fieraru) (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Evoluția industriei sibiene (1919–1939): întreprinderile industriale*
- Drd. Ana Maria Ilinca (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Scindarea Partidului Național în două tabere: „activistă” și „pasivistă”. Situația de la nivelul Județului Sibiu din anul 1926*
- Prof. drd. Daniela Curelea (Universitatea Babeș-Bolyai; Colegiul Tehnic „Cibinium” Sibiu), *Pedagogie socială în Despărțământul județean „Astra” Constanța în mandatul medicului Petre Stoenescu (1930-1935)*
- Dr. Marian Pătru (Sibiu), *Biserica Ortodoxă Română din Transilvania în perioada interbelică și utopia statului național creștin (1936-1940)*
- Prof. dr. Dragoș Curelea (Cercetător postdoctoral Universitatea Babeș-Bolyai; Colegiul Tehnic Energetic Sibiu), *Omul Dănilă Papp: secvențe inedite din viața personală (social-comunitar-profesională) în perioada 1894-1950*

Dr. Vasile Ciobanu, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Relațiile lui Nicolae Iorga cu Sibiul în anii deceniului al IV-lea din secolul trecut*

Dr. Manuela Marin, CS III (Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca), *Crearea Grupului Etnic German și presa românească*

SECȚIUNEA A IV-A

ETNOLOGIE

Orele 10⁰⁰–14⁰⁰

Biblioteca

Moderatori: Andreea Buzaș, Ilie Moise

Prof. univ. dr. Ilie Moise, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Sibiul etnologic într-o enciclopedie a mileniului III*

Prof. Dumitru Câmpean (Gura Râului), *Muzeul Etnografic din Gura Râului – trecut, prezent și viitor*

Dr. Constantin Ittu (Sibiu), *De la tradiția culturală a vindecării în ruralul românesc la formule tămăduitoare etiopiene în limba ge'ez*

Ana Grama, CS (Sibiu), *Învățătura pruncilor din sat sub spectrul obligațiilor cetățenești, interesului național și pierderilor imanente previzibile. Secolul al XIX-lea cel lung*

Conf. univ. dr. Amalia Pavelescu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Incursiune în parcursul profesional al unui etnolog, în contextul schimbărilor socio-politice. Studiu de caz*

Prof. univ. dr. Ioana-Narcisa Crețu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Expresivitatea limbii române în locuțiuni și expresii populare*

Conf. univ. dr. Rodica Brad (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Primul Război Mondial reflectat în poezia lui Ion Hanzu*

Dr. Silvia Macrea (CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu), *Patrimoniul cultural imaterial și provocările în salvagardarea și promovarea lui*

Dr. Maria Barna (CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu), *Patrimoniul imaterial redat comunității: valorificarea rezultatelor din cercetările în teren în mediul online*

Dr. Adrian Stoia (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Expoziția etnografică din Praid*
Elena Găvan (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *„Cămașa cu umăraș” în colecțiile Muzeului ASTRA*

Alina Matei (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Colecția de broderii, bijuterie filigranată a patrimoniului muzeal ASTRA*

Viorel Fleșer (student în anul III, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Considerații privind înmormântarea într-un sat de pe valea Secășului Mare*

Lector univ. dr. Maria Șpan, Maria Căldărar, Viorel Fleșer (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Provocarea de a fi tânăr cercetător la începutul mileniului III – studiu de caz: cel mai recent număr al Revistei de Antropologie Culturală*

Dr. Andreea Buzaș, CS III (ICSU Sibiu), *Dezvoltarea durabilă a păstoritului în Mărginimea Sibiului în contextul peisajului cultural carpatic*

SECȚIUNEA A V-A
ISTORIA CULTURII
Orele 10⁰⁰–14⁰⁰

<https://meet.google.com/knk-eums-coh>

Moderatoare: Gudrun-Liane Ittu, Anda-Lucia Spânu

- Dr. Constantin Ittu (Sibiu), *Aristotel, Organon, Venetia, Baptista de Tordis, 1484: de la incunabulul din Biblioteca Brukenthal la primele comentarii de logică în limba siriacă (siriană veche)*
- Dr. Georgeta Deju (Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva), *Cărți vechi cu însemne de proprietate, din colecția muzeului din Deva*
- Dr. Cornel Tatai-Baltă, Dr. Anca Elisabeta Tatay (Biblioteca Academiei Române, Cluj-Napoca), *Influențe ucrainene asupra gravurii lui Vlaicu de la Blaj (1751–1752)*
- Dr. Florin Bogdan (Muzeul Național al Unirii Alba Iulia), *Cărți românești vechi din secolul al XVIII-lea în colecțiile Bibliotecii Academiei de Științe a Ungariei, Budapesta (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Budapest)*
- Dr. Anda-Lucia Spânu (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Încercare de atribuire a autorilor unor vedute tipărite la sfârșitul secolului al XVII-lea*
- Dr. Bogdan Andriescu (Biblioteca Județeană ASTRA, Sibiu), *Catagrafiile robilor aparținători hatmanului Constantin Paladi (1831–1837)*
- Drd. Delia Voina (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Femeile fotograf ale Sibiului din a doua jumătate a secolului al XIX-lea*
- Dr. Nicolae Teșculă (Muzeul de Istorie Sighișoara), *Cartea de impresii a Muzeului Sighișoara Veche 1899–1918*
- Dr. Gudrun-Liane Ittu (Sibiu), *Pacienți psihiatrici și artiști – Adolf Wölffli (1864 Berna – 1930 Waldau/Berna) și Else Blankenhorn (1873 Karlsruhe – 1920 Konstanz)*
- Dr. Nadia Manea (Banca Națională a României), *Agenția (Sucursala) Cluj a Băncii Naționale a României în perioada 1919–1946*
- Drd. Adriana Avram (Muzeul ASTRA Sibiu), *Colecția Ceaușescu în Muzeul Franz Binder: origine, interpretări*

COMITET DE ORGANIZARE

Coordonator: Rudolf Gräf

Membri:

Andreea Buzaș
Vasile Ciobanu
Dan Dumitru Iacob
Anda-Lucia Spânu
Maria Crîngaci-Țiplic